

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/10932 GK 129

Sayı : E-56020453-610-425-2918/4264
Konu : Yazılı soru önergesi

09/10/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 17/04/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1411080 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10932 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-425-2917/4263

Konu : Yazılı soru önergesi

09.10.2024

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10932 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 34. maddesinin

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

altıncı fıkrasında, sayımların, güvenlik ve gözetim servisi görevlileri tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılacağı; yedinci fıkrasında, idare tarafından uygun görülmesi durumunda, her zaman sayım yapılabileceği, olağanüstü durumlarda kurum en üst amirinin talebi, Cumhuriyet başsavcısının oluru ile dış güvenlik görevlilerinin sayımlara katılabileceği; sekizinci fıkrasında, sayımların, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılacağı, sayımın yapılaş şeklinin, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirleneceği hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Bu çerçevede insan onuru ve haysiyetine saygı ile utanma duygusunun ihlal edilmemesi esasları doğrultusunda yapılan arama ve sayımlar, kurumların güvenliğinin sağlanabilmesi için tedbir amaçlı gerçekleştirilmekte olup, herhangi bir keyfi uygulama söz konusu değildir.

III- "Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu, 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Genelgenin "Ortak Etkinlikler" başlıklı Üçüncü Bölümünün 13. maddesinde, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutukluların, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebileceği, bu faaliyetin hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılacağı belirtilmiştir.

IV- "Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu, 27/07/2007 tarihli ve 46/1 Nolu Genelgenin "Eğitim-Öğretim Çalışmaları, Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetler" başlıklı Üçüncü Bölümünün "A- Genel Esaslar" kısmının 1 ilâ 5. maddelerinde, eğitim-öğretim çalışmaları ile sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin Standartlar Sistemi çerçevesinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak kurumlara gönderilen "eğitim haritası" kapsamında yürütülmesi ile bu amaçla yapılacak duyuru, seçim ve yerine getirmeye ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Anılan Bölümün "B- Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumlarındaki Eğitim-Öğretim Çalışmaları, Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetlere İlişkin Esaslar" kısmının 1. maddesinde ise yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında ve kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan hükümlü ve tutukluların, bireysel veya 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde eğitim-öğretim, sosyal-kültürel ve sportif çalışmalardan genel esaslar çerçevesinde yararlandırılacağı belirtilmiştir

V- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü" kenar başlıklı 60. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında, olanaklar elverdiğince, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programların hazırlanacağı ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usûllerin düzenleneceği,

B) "Beden eğitimi" kenar başlıklı 87. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade edileceği ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanacağı; ikinci fıkrasında, açık

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinme olanağı verileceği, bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabileceği ve kurum dışındaki etkinliklere açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin katılabileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin spor faaliyetleri güvenlik bakımından tehlike yaratmayacak şekilde, kurumun fiziki yapısı, kapasitesi gibi hususlar dikkate alınarak Kurum İdare ve Gözlem Kurulu tarafından alınan kararlar doğrultusunda yaptırılmaktadır. Bakanlığımız tarafından bu konularda uygulanan genel bir yasaklama veya sınırlı süre uygulaması söz konusu değildir.

VI- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün kendisine verilen yiyecek ve içecekleri reddetmesi" kenar başlıklı 82. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin, hangi nedenle olursa olsun, kendilerine verilen yiyecek ve içecekleri sürekli olarak reddetmesi halinde; bu hareketlerinin kötü sonuçları ile bırakacağı bedensel ve ruhsal hasarlar konusunda ceza infaz kurumu hekimince bilgilendirileceği, psiko-sosyal hizmet birimince de bu hareketlerinden vazgeçmeleri yolunda çalışmalar yapılacağı ve sonuç alınamaması hâlinde, beslenmelerine kurum hekimince belirlenen rejime göre uygun ortamda başlanacağı düzenlenmiştir.

VII- Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 30/04/2024 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen hükümlünün Erzurum H Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı,

B) Adı geçeninin 08/03/2024 tarihinde başladığı açlık grevi eylemini 15/03/2024 tarihinde sonlandırdığı, Kurumda açlık grevi eyleminde bulunan hükümlü ve tutukluların sağlık durumlarının düzenli olarak takip edildiği, Kurum doktorlarının kontrolünde öncelikle B kompleks vitaminleri olmak üzere gerekli görülen vitaminlerin, tuz, şeker, limon ve sıvıların kendilerine verildiği, her gün sağlık birimi tarafından periyodik olarak tansiyon, şeker, kilo ve nabız ölçümlerinin yapıldığı,

C) Kurumda odalara haftanın 7 günü sıcak su verildiği, sıcak su temini noktasında hükümlü ve tutuklulardan bu güne kadar herhangi bir şikayet alınmadığı,

Ç) Kurumdaki tüm iş ve işlemlerin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü,

D) Soru önergesinde belirtilen aksi yöndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

